

SLOVENSKÁ OBCHODNÁ INŠPEKCIA
Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj
Obrancov mieru 4675/6, 080 01 Prešov

Číslo: P/0158/07/23

Dňa: 16.10.2023

ROZHODNUTIE

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako príslušný správny orgán podľa § 3 ods. 4, § 4 ods. 1, 2 písm. d) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v súlade § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

r o z h o d o l t a k t o :

účastníkovi konania: **SP Investment, spol. s r.o.**
sídlo: **Palárikova 1627/26, 069 01 Snina**
IČO: **47 037 776**
(ďalej len „účastník konania“)

pre porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“)

- vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku, ku ktorému došlo tým, keď účastník konania vo vykonanom kontrolnom nákupe nevydal doklad o kúpe výrobku - *1ks cigarety zn. Camel žlté v cene 4,90 €/ks*, zakúpených vo vykonanom kontrolnom nákupe osobou mladšou ako 18 rokov (Andrea M., 17 rokov) účtovanom v hodnote 4,90 eur v žiadnej forme,

a pre porušenie zákazu podľa § 6 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“)
v zmysle ktorého sa zakazuje

- predaj tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov, ku ktorému došlo tým, keď účastník konania vo vykonanom kontrolnom nákupe odpredal tabakový výrobok -

cigarety zn. Camel žlté, v hodnote 4,90 eur osobe mladšej ako 18 rokov (Andrea M. vo veku 17 rokov) čo bolo,

zistené pri výkone kontroly zo dňa 22.08.2023 vykonanej inšpektormi Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj (ďalej len „inšpektori SOI“) v prevádzkarni: **Kaviareň Capri café-bar- lounge, Strojárska 2061, 069 01 Snina** za čo mu,

u k l a d á

podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa pokutu vo výške **1 500,00 €**, slovom **jedentisícpäťsto eur**, ktorú je účastník konania povinný zaplatiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia príkazom na úhradu na účet: Štátna pokladnica, č. ú: SK57 8180 0000 0070 0006 5068, **VS – 01580723**.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 22.08.2023 vykonali inšpektori SOI kontrolu dodržiavania povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov; dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v platnom znení v prevádzkarni: Kaviareň Capri café-bar- lounge, Strojárska 2061, 069 01 Snina, pri ktorej boli zistené nedostatky, za ktoré účastník konania zodpovedá.

Z obsahu inšpekčného záznamu je zrejmé, že v čase kontroly účastník konania nevydal doklad o kúpe výrobkov –*cigarety zn. Camel žlté v cene 4,90 €/ks*, zakúpených vo vykonanom kontrolnom nákupe osobou mladšou ako 18 rokov (Andrea M., 17 rokov) účtovanom v hodnote 4,90 eur v žiadnej forme, čím sa účastník konania dopustil správneho deliktu podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov.

Inšpektori SOI vykonávajú kontroly za účelom zistenia, či predávajúci, dodávatelia, výrobcovia, resp. dovozcovia dodržiavajú povinnosti a zákazy, vyplývajúce im zo zákona o ochrane spotrebiteľa alebo právnych aktov Európskych spoločenstiev v oblasti ochrany spotrebiteľa. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrola SOI spočíva v porovnaní zisteného skutočného stavu so stavom predpísaným, to znamená ustanoveným všeobecným záväzným právnym predpisom. Vyhodnotením tohto porovnania je výsledok kontroly z ktorého musí byť zrejmé, či zistený skutkový stav vyhovoval alebo nevyhovoval predpísanému stavu. Z tohto pohľadu je rozhodujúci stav zistený v čase kontroly, z ktorého jednoznačne vyplýva porušenie povinnosti v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov.

Za zistené nedostatky, a tým aj za preukázané porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov citované vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia, zodpovedá

v plnom rozsahu účastník konania ako predávajúci v zmysle § 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý predáva tabakové výrobky v zmysle zákona o ochrane nefajčiarov.

Na základe vyššie uvedeného bolo voči účastníkovi konania začaté správne konanie, oznámenému listom spis. zn.: P/0158/07/23 zo dňa 18.09.2023 (ďalej len „oznámenie o začatí správneho konania“) úspešným doručením do jeho elektronickej schránky prostredníctvom portálu slovensko.sk dňa 28.09.2023.

Podľa § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) mal účastník konania možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Účastník konania svoje procesné právo do vydania rozhodnutia nevyužil a k oznámeniu o začatí správneho konania sa nevyjadril.

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako vecne a miestne príslušný správny orgán preskúmal podklady rozhodnutia a v celom rozsahu a dospel k záveru, že účastník konania ako predávajúci, to znamená podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi ponúka alebo predáva tabakové výrobky a výrobky určené na fajčenie, je povinný dodržiavať všetky zákonom stanovené podmienky ich ponuky a predaja.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa *je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, v ktorom je uvedené: a) obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby, b) adresa prevádzkarne, c) dátum predaja, d) názov a množstvo výrobku alebo druh služby, e) cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.*

V čase kontroly prítomná oprávnená osoba N.Z. v prevádzkarni: Kaviareň Capri café-bar-lounge, Strojárska 2061, 069 01 Snina do vysvetlivky k inšpekčnému záznamu uviedla, že *súhlasím so všetkým, dievča vyzeralo staršie, za situáciu sa ospravedlňujem.*

Vydanie dokladu o kúpe výrobku je nevyhnutné najmä pri kontrole obsahu a hodnoty nákupu a pri uplatnení práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady konkrétneho výrobku, pričom jeho absencia môže sťažiť, ba dokonca aj zmať spotrebiteľovi prípadné budúce uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady výrobku. Doklad o kúpe výrobku totiž predstavuje jeden z najdôležitejších dôkazov o právnych vzťahoch medzi predávajúcim a spotrebiteľom (kupujúcim), ktoré vyplývajú z prevažne anonymne uzatváraných kúpnych zmlúv. Zároveň je doklad o kúpe pre spotrebiteľa nevyhnutný pre následnú kontrolu správnosti účtovania cien zakúpeného tovaru a jej prípadnú reklamáciu, ale najmä pri uplatnení práv spotrebiteľom. Doklad o kúpe je základný dokument, ktorý predávajúci vyžaduje pri uplatňovaní práv od spotrebiteľa a slúži pre obidve strany ako dôkaz.

Správny orgán považuje za nevyhnutné uviesť, že doklad o kúpe výrobku nebol účastníkom konania vydaný v žiadnej forme, t.j. ani vo forme náhradného dokladu – paragónu, a to aj napriek skutočnosti, že v čase kontroly sa v prevádzkarni nachádzala funkčná elektronická registračná pokladnica. Nevydaním dokladu o kúpe výrobku, účastník konania porušil ust. § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov *sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak osobám mladším ako 18 rokov.*

Podľa § 6 ods. 4 zákona o ochrane nefajčiarov, *každý, kto predáva tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov.*

Podľa § 2 ods. 4 písm. a) zákona o ochrane nefajčiarov *tabakové výrobky sú výrobky podľa osobitného predpisu.*

Podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 89/2016 Z.z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov *sa za tabakový výrobok považuje výrobok, ktorý sa môže spotrebúvať a pozostáva aspoň čiastočne z tabaku alebo aj z geneticky modifikovaného tabaku.*

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa *Slovenská obchodná inšpekcia je na základe predchádzajúceho písomného súhlasu zákonného zástupcu maloletej osoby oprávnená vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja a povinnosti odopretia predaja podľa osobitného predpisu za prítomnosti maloletej osoby, ktorá vykoná kontrolný nákup podľa § 4 ods. 3 písm. g).*

Účastník konania sa svojim konaním dopustil aj porušenia ust. § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov odpredaním tabakových výrobkov osobe mladšej ako 18 rokov.

Správny orgán uvádza, že od predávajúceho sa očakáva dodržiavanie určitej odbornej starostlivosti pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej obchodnej praxi všeobecne uplatňovanej pri predaji tabakových výrobkov. Pri jej odbornom dodržiavaní musí byť účastníkovi konania známa skutočnosť, že mnohí maloletí svojim vzhľadom a výzorom pôsobia staršie, ale aj napriek tomu sú títo maloletí pred škodlivými účinkami fajčenia zákonom rovnako chránení.

Správny orgán považuje za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že zo spisového materiálu (vyjadrenia oprávnenej osoby N.Z. *dievča vyzeralo staršie*) je zrejmé, že účastník konania využil iba jednu možnosť zistenia veku zákazníčky a to iba vizuálny odhad veku, ktorý nie je pre dodržanie zákona o ochrane nefajčiarov postačujúci, primárne z dôvodu že v súčasnej dobe nevieme jednoznačne odhadnúť, či ide o plnoletú alebo neplnoletú osobu, a preto je to overenie veku vyžiadanim relevantného dokladu nevyhnutné. K tomu však zo strany účastníka konania nedošlo, zo spisového materiálu je rovnako zrejmé, že účastník konania nevyzval zákazníčku za účelom overenia veku, aby predložila relevantný dôkaz o tom, že je osoba staršia ako 18 rokov.

Zákon o ochrane nefajčiarov explicitne neuvádza právo predajcu na vyžiadanie dokladu, ktorý by preukazoval dosiahnutie plnoletosti kupujúceho, no predajca má zákonnú povinnosť nepredať neplnoletému tabakový výrobok, a preto v prípade pochybností o veku si musí od kupujúceho vyžiadať doklad - napr. občiansky preukaz, vodičský preukaz a pod. Preukázanie veku kupujúceho je jedným z opatrení, ktoré slúži na zabezpečenie splnenia zákonnej povinnosti predajcu. Zákonodarca ponechal predajcovi možnosť slobodnej voľby, akým spôsobom bude od kupujúceho požadovať preukázanie plnoletosti. Zároveň je nevyhnutné poznamenať, že možnosť voľby, akým spôsobom bude preukazovať svoju plnoletosť je ponechaná aj kupujúcemu. Vizuálna kontrola dokladu totožnosti kupujúceho (so zameraním na jeho vek) nie je v prípade predaja tabakových výrobkov porušením ochrany osobných údajov kupujúceho.

Požadované preukázanie veku kupujúceho je jedným z opatrením, ktoré slúži na zabezpečenie splnenia zákonnej povinnosti predajcu. Je na predajcovi, akým spôsobom bude požadovať od kupujúceho preukázanie plnoletosti. Je tiež vecou kupujúceho, akým spôsobom bude preukazovať svoju plnoletosť, avšak predajca sa musí sám rozhodnúť, či bude preukázanie dostatočného veku kupujúceho akceptovať. Vizuálna kontrola dokladu totožnosti kupujúceho (so zameraním na jeho vek), nie je v prípade predaja tabakových výrobkov porušením ochrany osobných údajov kupujúceho.

V prípade, ak predávajúci dané právo nevyužije, (napr. v domnení, že osoba je plnoletá), vystavuje sa tým riziku, že výrobok odpredá osobe mladšej ako 18 rokov, čím sa dopustí porušenia zákona o ochrane nefajčiarov a bude voči nemu vyhovený postih zo strany kontrolného orgánu. Z uvedeného dôvodu je nutný obzvlášť obozretný postup predávajúceho pri predaji tabakových výrobkov a nemôže sa spoliehať len na výzor kupujúceho.

Uvedenú premisu dopĺňa aj rozsudok KS BB sp. zn. 23S/91/2017 zo dňa 11.04.2018 v ktorom sa uvádza: „Správny súd sa stotožňuje so žalovaným, že vzhľad kupujúceho nie je relevantným. To, že kupujúci pôsobí starším dojmom neospravedlňuje zamestnankyňu žalobcu, ktorá si neoverila vek a predala tabakový výrobok maloletému.“

Ak by účastník konania vynaložil aspoň minimálnu snahu a postupoval by s odbornosťou starostlivosťou, ktorá sa od neho ako predávajúceho, ktorý pozná zákony vyžaduje, nedošlo by k porušeniu zákona. Ak účastník konania využil iba jednu možnosť a to vizuálny odhad, práve z dôvodu že v súčasnej dobe nevieme jednoznačne odhadnúť, či ide o plnoletú alebo neplnoletú osobu je to dôvod na pochybnosť, ktorú možno odstrániť vyžiadanim dokladu totožnosti, k čomu zo strany účastníka konania nedošlo, pričom správny orgán vzal na vedomie argumentáciu účastníka konania týkajúcu sa porušenia zákazu predaja cigariet maloletým, avšak túto nemohol pri vyhodnotení skutkového stavu žiadnym spôsobom zohľadniť, vzhľadom na subjektívne skutočnosti, ktoré pri vyhodnotení porušenia uvedeného zákazu nemajú žiaden relevantný vplyv vzhľadom na povahu zodpovednosti, ktorá je objektívnou (bez ohľadu na zavinenie, úmysel) za naplnenie skutkovej podstaty predmetného správneho deliktu.

Účastník konania musí postupovať obzvlášť obozretne pri predaji tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, nakoľko mnohí maloletí sú už na prvý pohľad výzorom viditeľne starší ako 18 rokov.

V ustanovení § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov sa totiž nevyžaduje kritérium výzoru, ale kritérium veku. Na základe uvedeného potrebné, aby kontrolovaná osoba vo svojej prevádzkarni zabezpečila dôkladné dodržanie zákazu predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak tak, aby sa predmetné výrobky nedostali do rúk maloletým osobám.

V súvislosti s vyššie uvedeným protiprávnym konaním správny orgán uvádza, že povinnosťou predávajúceho je zabezpečiť splnenie všetkých povinností tak, ako to určuje zákon a osobitné predpisy, čo však vzhľadom k uvedenému v čase kontroly nebolo splnené. Jednotlivé ustanovenia zákona o ochrane nefajčiarov majú kogentný charakter a teda nie je možné sa od nich odchýliť.

V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sú štátne orgány oprávnené konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon – v uvedenom prípade zákon o ochrane nefajčiarov z čoho vyplýva, že správny orgán bol povinný k uloženiu

pokuty pristúpiť. Samotný zákon pritom neumožňuje ako sankciu použiť napr. pokarhanie, upozornenie a pod..

Nakoľko správny orgán presne a úplne zistil skutočný stav veci z podkladov rozhodnutia, ktoré si za tým účelom zabezpečil, má za to, že prejednávaná vec bola náležite objasnená. Pri hodnotení dôkazov, každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, vychádzal najmä zo skutkového stavu zisteného pri kontrole a zaznamenaného v inšpekčnom zázname, ktorý považuje za nepochybne zistený.

Po posúdení všetkých okolností prejednáwanej veci správny orgán dospel k záveru, že ustanovenie zákona citované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia bolo preukázateľne porušené.

Správny orgán zhodnotil jednotlivé dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že porušenie povinností predávajúceho bolo objektívne preukázané. Správny orgán sa zároveň riadil zásadou zákonnosti, v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Správny orgán dodržal zásadu materiálnej (objektívnej) pravdy spoločne so zásadou zákonnosti a zásadou voľného hodnotenia dôkazov v zmysle ustanovenia § 34 ods. 5 Správneho poriadku.

V zmysle § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa správny orgán pristúpil k uloženiu sankcie predávajúcemu za porušenie povinností podľa citovaného zákona, ktoré v danom prípade bolo preukázané. Pre konštatovanie, či k porušeniu povinnosti ustanovenej zákonom došlo je rozhodujúci skutkový stav zistený v čase kontroly.

Z judikatúry správnych súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8Sžo/40/2012 zo dňa 22.08.2013, rozsudok Najvyššieho súdu č. 8 Sžo 28/2007 zo dňa 06.03.2008) vyplýva, že pri súbehu viacerých správnych deliktov je nedostatok špeciálnej úpravy potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je obsahovo najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (per analogiam legis). Pre oblasť správneho trestania, ustanovenie upravujúce konkurenciu správnych deliktov obsahuje zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý v ustanovení § 12 ods. 2 upravuje, že za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednávaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnutel'ný (teda prísnejší trest pohlcuje miernejší). Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté sankciou určenou pre najťažší z nich. Pri rovnakých sadzbách pokút správny orgán uloží sankciu podľa sadzby za ktorýkoľvek z týchto deliktov s ohľadom na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem, proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená. Vzhľadom na uvedené teda bola v danom prípade pokuta, v súlade s absorpčnou zásadou, uložená podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Pokuta, ktorú môže správny orgán v zmysle § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa uložiť je až do výšky 66 400 eur.

V rámci správnej úvahy v súlade s § 47 ods. 3 Správneho poriadku v spojení s § 24 ods. 1 a § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti, vzhľadom na nedodržanie jednej zo základných povinností predávajúceho, a to vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobkov a zároveň aj na neopomenuteľnú skutočnosť, že

účastník konania nerešpektoval zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov, keď dňa 22.08.2023 odpredal tabakový výrobok *cigarety zn. Camel žlté* v hodnote 4,90 eur bez vydania dokladu o kúpe osobe mladšej ako 18 rokov (Andrea M. 17 rokov).

Pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté zároveň na skutočnosť, že doklad o kúpe výrobku patrí medzi dôkazy s vysokou vypovedacou hodnotou o predávajúcom a o obsahu záväzkového vzťahu.

Správny orgán pri určení výšky pokuty rovnako prihliadol i na skutočnosť, že nevydaním dokladu o kúpe výrobku boli porušené práva spotrebiteľa chránené zákonom.

Z hľadiska miery zavinenia správny orgán prihliadol i na tú skutočnosť, že účastník konania ako predávajúci, ktorý predáva výrobky konečnému spotrebiteľovi, nesie objektívnu zodpovednosť za dodržanie všetkých zákonom stanovených podmienok predaja výrobkov bez ohľadu na akékoľvek okolnosti, ktoré spôsobili ich porušenie. V rámci tejto zodpovednosti zodpovedá aj za protiprávne konanie osôb, ktoré v jeho mene pri predaji výrobkov, či poskytovaní služieb, konajú. Charakter protiprávneho konania predstavuje súhrn tohoto konania spočívajúci vo vyššie uvedených skutočnostiach, na ktoré bolo pri určení výšky pokuty zo strany správneho orgánu prihliadnuté.

Správny orgán pri určovaní pokuty postupoval v súlade so zákonom č. 71/1967 o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) a teda s ust. § 3 ods. 5 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely a teda sú povinné objektívne podobné prípady rozhodovať zhodne. Správny orgán má za to, že pokuta uložená účastníkovi konania, nevykazuje neodôvodnené rozdiely s prípadmi iných podnikateľských subjektov za obdobné porušenie zákona, je uložená odôvodnene, v adekvátnej výške a voči účastníkovi konania tak plní represívnu ako aj preventívnu funkciu. Predaj tabakového výrobku osobám mladším ako 18 rokov je závažným porušením povinností, pretože je všeobecne známe, že závislosť vzniká už v mladom veku, a tým ľahšie závislosť na fajčení, na čo musel správny orgán pri určení výšky pokuty reflektovať, rovnako tak aj na skutočnosť, že nevydanie dokladu o kúpe môže sťažiť spotrebiteľovi uplatnenie svojich práv chránených zákonom.

Inšpektorát SOI v Prešove pre Prešovský kraj ako vecne a miestne príslušný správny orgán na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že skutkový stav zistený v čase kontroly porovnaný so stavom, ktorý je vyžadovaný všeobecne záväznými právnymi predpismi bol spoľahlivo vyhodnotený ako stav protiprávny, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Inšpektorátu SOI so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, Ústrednému Inšpektorátu SOI so sídlom v Bratislave. V prípade, že uložená pokuta nebude v stanovenej lehote zaplatená ani podané odvolanie, bude jej plnenie vymáhané v zmysle príslušných právnych predpisov. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

SLOVENSKÁ OBCHODNÁ INŠPEKCIA
Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj
Obrancov mieru 4675/6, 080 01 Prešov

Číslo: P/0189/07/23

Dňa: 16.10.2023

ROZHODNUTIE

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako príslušný správny orgán podľa § 3 ods. 4, § 4 ods. 1, 2 písm. d) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa § 10 ods. 1 č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa § 19 ods. 1 písm. b), § 20 ods. 1 a § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

r o z h o d o l t a k t o :

účastníkovi konania: **Vladimír Figlár**
miesto podnikania: **Zochova 1697/35, 060 01 Kežmarok**
IČO: **31 235 484**
(ďalej len „účastník konania“)

pre porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), v zmysle ktorého je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že v čase kontroly obsluhujúca zamestnankyňa účastníka konania (E.P.) nevydala doklad o kúpe výrobku - *cigarety zn. L&M modré á 4,60 €*, zakúpeného vo vykonanom kontrolnom nákupe, účtovanom v celkovej hodnote 4,60 €;

pre porušenie zákazu podľa § 6 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“), v zmysle ktorého sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že vo vykonanom kontrolnom nákupe bol odpredaný obsluhujúcim zamestnancom (E.P.) účastníka konania osobe mladšej ako 18 rokov (figurantke - Andrea M. vo veku 17 rokov) tabakový výrobok - *cigarety zn. L&M modré*, v hodnote 4,60 eur, čím zo strany účastníka konania súčasne nedošlo k odopretiu predaja tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov; zistené pri výkone kontroly dňa 23.08.2023 v prevádzkarni účastníka konania: Predajňa Slovenka, noviny, časopisy, tabak, suveníry, Hlavné námestie 44, 066 01 Kežmarok, prerokovaním a odovzdaním inšpekčného záznamu za prítomnosti zamestnanca účastníka

konania, vykonanej inšpektormi Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, za čo mu

u k l a d á

podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa pokutu vo výške 1 500,00 €, slovom jedentisícpäťsto eur, ktorú je účastník konania povinný zaplatiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia príkazom na úhradu na účet: Štátna pokladnica, č. ú: SK57 8180 0000 0070 0006 5068, VS – 01890723.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 23.08.2023 bola inšpektormi Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj vykonaná kontrola v prevádzkarni: Trafika Mini-mix, Námestie sv. Egídia 39/17, 058 01 Poprad. Pri výkone kontroly bolo zistené, že účastník konania nezabezpečil dodržanie zákazu a povinností:

- **podľa § 16 ods. 1** zákona č. 250/2007 Z. z., v zmysle ktorého je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že v čase kontroly obsluhujúca zamestnankyňa účastníka konania nevydala doklad o kúpe výrobku - *cigarety zn. L&M modré á 4,60 €*, zakúpeného vo vykonanom kontrolnom nákupe, účtovanom v celkovej hodnote 4,60 €;

- **podľa § 6 ods. 3** zákona o ochrane nefajčiarov, v zmysle ktorého sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že vo vykonanom kontrolnom nákupe bol odpredaný osobe mladšej ako 18 rokov (figurantke - Andrea M. vo veku 17 rokov) tabakový výrobok - *cigarety zn. L&M modré*, v hodnote 4,60 eur, čím zo strany účastníka konania súčasne nedošlo k odopretiu predaja tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov.

Za zistený nedostatok, a tým aj za preukázané porušenie zákona o ochrane nefajčiarov, citované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, zodpovedá účastník konania ako fyzická osoba - podnikateľ, ktorá nerešpektuje zákaz predaja tabakových výrobkov podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov.

Za zistené nedostatky, a tým aj za preukázané porušenie zákona č. 250/2007 Z. z., citované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, zodpovedá v plnom rozsahu účastník konania ako predávajúci v zmysle § 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného dôvodu bolo z podnetu správneho orgánu voči účastníkovi konania začaté správne konanie dňa 26.09.2023, oznámené mu listom zo dňa 21.09.2023, doručeným listinne prostredníctvom poštového podniku, ktorému predmetná listina bolo odovzdaná na doručenie cez portál www.slovensko.sk.

V zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov mal účastník konania možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, čo účastník konania aj využil.

V čase kontroly prítomný zamestnanec účastníka konania (E.P.) do vysvetlivky inšpekčného záznamu uviedol, že „figurantka sa zdala byť staršia ako 18 rokov a preto si vek neoverovala. Doklad bol vydaný neskôr.“

Dňa 06.10.2023 bolo správnemu orgánu prostredníctvom poštového podniku doručené vyjadrenie účastníka konania k začatiu správneho konania, v ktorom uvádza, že „skutkový stav vo veci nevydanie dokladu o kúpe nepopiera, pričom ten nebol vydaný zákazníkovi (figurantke) a je si vedomý objektívnej zodpovednosti aj za konanie svojich zamestnancov, ktorý konajú v mene účastníka konania, avšak dotknutá zamestnankyňa po prevzatí hotovosti od figurantky bez zbytočného dokladu evidovala nákup/tržbu v pokladnici (tieto údaje bolo vďaka eKase ihneď prenesené aj do databázy finančnej správy), k čomu účastník konania prikladá aj dôkaz Pokladničný doklad – kopia (doklad číslo 2103, dátum a čas: 23.08.2023 o 12.09:35), ktorý však neúmyselne, v dôsledku nepozornosti figurantke nevydala.

K porušeniu zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov účastník konania uvádza, že vzhľadom na zákazníkku – figurantku osoba vyzerala staršie ako 18 rokov a preto doklad totožnosti nepožadoval. Účastník konania prijal opatrenia do budúcnosti, aby k porušeniu zákonov v budúcnosti nedošlo. Zamestnanci boli opätovne preškolení na dôsledne dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov a zákona o ochrane spotrebiteľa ako aj ostatných súvisiacich právnych predpisov. Nakoľko zamestnankyňa účastníka konania doposiaľ nedopustila žiadneho porušenia zákona, k práci pristupujú čestne a zodpovedne a aj vzhľadom na vyššie uvedené všetky skutočnosti žiada príslušný orgán rozhodnutie o pokute v primeranej výške.“

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, ako vecne a miestne príslušný správny orgán preskúmal podklady rozhodnutia v celom rozsahu a dospel k záveru, že dôvody uvádzané vo vysvetlivke inšpekčného záznamu ako aj vo vyjadrení zo dňa 06.10.2023 vo vzťahu k prejednáwanej veci sú právne bezvýznamné a ako také nemajú vplyv na zodpovednosť účastníka konania za kontrolou zistený protiprávny stav. Vysporiadanie sa s vyššie uvedenými námietkami účastníka konania tvoria nižšie odôvodnenie rozhodnutia vo veci samej.

Správny orgán po preskúmaní všetkých podkladov pre rozhodnutie dospel k záveru, že za kontrolou zistené porušenie zákona účastníkom konania v plnej miere zodpovedá. Povinnosťou predávajúceho, to znamená osoby, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoby konajúcej v jej mene alebo na jej účet, je zabezpečiť splnenie všetkých povinností tak, ako mu ich ukladá zákon. Za ich splnenie zodpovedá predávajúci objektívne, to znamená bez ohľadu na zavinenie, zodpovedá za výsledok.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo poskytnutí služby, v ktorom je uvedené obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby, adresa prevádzkarne, dátum predaja, názov a množstvo výrobku alebo druh služby, cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.

V zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa je SOI na základe písomného súhlasu zákonného zástupcu maloletej osoby oprávnená vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja a povinnosti odopretia predaja podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov za prítomnosti maloletej osoby.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov *sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov.*

Podľa § 6 ods. 4 zákona o ochrane nefajčiarov, *každý, kto predáva tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku, je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov.*

Podľa § 2 ods. 4 písm. a) zákona o ochrane nefajčiarov *tabakové výrobky sú výrobky podľa osobitného predpisu.*

Podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov *za tabakový výrobok považuje výrobok, ktorý sa môže spotrebúvať a pozostáva aspoň čiastočne z tabaku alebo aj z geneticky modifikovaného tabaku.*

Inšpektori SOI vykonávajú kontroly za účelom zistenia, či predávajúci (fyzické osoby – podnikatelia, právnické osoby), dodávatelia, výrobcovia, resp. dovozcovia dodržiavajú povinnosti a zákazy, vyplývajúce im zo zákona o ochrane nefajčiarov, zákona o ochrane spotrebiteľa alebo právnych aktov Európskych spoločností v oblasti ochrany spotrebiteľa. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrolou vykonanou v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 5 ods. 3 zákona o štátnej kontrole, bolo porušenie zákazu vyplývajúceho z § 6 ods. 3 jednoznačne a spoľahlivo preukázané. Vo vykonanom kontrolnom nákupe v prevádzkarni účastníka konania: Predajňa Slovenka, noviny, časopisy, tabak, suveníry, Hlavné námestie 44, 066 01 Kežmarok nebolo obsluhujúcou osobou (E. P.) požadované overenie veku maloletého - figurantky Andrei M. vo veku 17 rokov, ktorý požadoval odpredanie tabakového výrobku - *cigarety zn. L&M modré v hodnote 4,60 eur*), ktorý mu bol aj odpredaný, čím zo strany účastníka konania súčasne nedošlo k odopretiu predaja tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov.

Súčasne na uvedený kontrolný nákup obsluhujúca zamestnankyňa účastníka konania nevydala doklad o kúpe výrobku - *cigarety zn. LM červené krátke á 4,60 €* v žiadnej forme, čím došlo k porušeniu ust. § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Správny orgán má za potrebné vysvetliť účastníkovi konania pojem „*dostatočný čas na vydanie dokladu o kúpe*“. Tento pojem je možné vysvetliť aj na základe ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v systéme územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je podnikateľ povinný po zaevidovaní tržby v elektronickej registračnej pokladnici alebo v pokladnici e-kasa klient odovzdať kupujúcemu pokladničný doklad okrem kópie pokladničného dokladu ihneď po jeho vytlačení v elektronickej registračnej pokladnici alebo v pokladnici e-kasa klient. Z uvedeného vyplýva, že keď predávajúci zaeviduje tržbu v elektronickej registračnej pokladnici je povinný ihneď odovzdať doklad o kúpe

spotrebiteľovi. V danom prípade bolo dostatočne preukázané, že účastník konania túto povinnosť nesplnil a predmetný doklad o kúpe výrobku spotrebiteľovi nevydal v žiadnej forme. Povinnosť predávajúceho spočívajúca vo vydaní dokladu o kúpe výrobku alebo poskytnutí služby v zmysle tohto zákonného ustanovenia bezprostredne nadväzuje na zabezpečenie ochrany spotrebiteľa pri následnom uplatnení jeho práva zo zodpovednosti za vady výrobku alebo služby. Uvedené zákonné ustanovenie zároveň ukladá predávajúcemu povinnosť doklade o kúpe alebo o poskytnutí služby uviesť taxatívne určené údaje, ktoré vypovedajú o obsahu záväzkového vzťahu a zároveň zabezpečujú spotrebiteľovi dôkaznú istotu nielen pre prípad uplatnenia práv zo zodpovednosti za vady výrobku alebo služby, ale aj pre prípad následného súdneho sporu a preto uvedené námietky týkajúce sa nevydania dokladu o kúpe správny orgán vyhodnotil ako právne irelevantné.

Účelom zákona o ochrane nefajčiarov je ochrániť osoby mladšie ako 18 rokov pred škodlivými účinkami fajčenia a pred vznikom závislosti od nikotínu ako škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabakových výrobkoch.

Z uvedeného dôvodu zákon preto každej osobe, ktorá predáva tabakové výrobky alebo výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, ukladá povinnosť vo forme zákazu, nepredávať takéto výrobky osobám mladším ako 18 rokov a ich predaj takejto osobe odmietnuť.

Aj keď v zásade platí, že predávajúci nesmie odmietnuť spotrebiteľovi predat' výrobok, ktorý má vystavený alebo inak pripravený na predaj, alebo odmietnuť poskytnutie služby, ktorá je v jeho prevádzkových možnostiach, uvedené neplatí, ak spotrebiteľ nespĺňa podmienky na kúpu podľa osobitných predpisov (§ 4 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). V prípade predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie, ktoré neobsahujú tabak, takýmto osobitným predpisom je zákon o ochrane nefajčiarov, ktorý oprávňuje predávajúceho nielen odmietnuť predaj týchto výrobkov maloletej osobe, ale žiadať od nej aj preukaz totožnosti za účelom zistenia jej veku. To všetko však ešte pred predajom výrobkov.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že od predávajúceho sa očakáva dodržiavanie určitej úrovne osobitnej schopnosti a starostlivosti pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej obchodnej praxi všeobecne uplatňovanej pri predaji tabakových výrobkov.

Pri dodržaní požiadaviek odbornej starostlivosti účastníkovi konania musí byť známa skutočnosť, že mnohí maloletí svojim vzhľadom a výzorom pôsobia staršie, ale aj títo maloletí sú pred škodlivými účinkami fajčenia zákonom chránení.

Keďže pohľad na závažnosť porušenia povinností podlieha spoločenskému vývoju v závislosti od uznávaných hodnôt danej spoločnosti a v danej dobe, miera tolerancie za porušenie zákazu predaja cigariet maloletým či mladistvým osobám akceptovateľná pred niekoľkými rokmi, nemusí byť akceptovateľná v súčasnej dobe. Z verejne dostupných zdrojov, lekárskeho štúdií a trendov politiky Európskej únie v danej otázke je zrejma vysoká miera ohrozenia zdravia v dozvuku fajčenia a tiež vysoká miera neochoty tolerovať ohrozenie zdravia mladistvých v dôsledku fajčenia.

Predajca je povinný podľa zákona o ochrane nefajčiarov odoprieť predaj tabakových výrobkov, osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov. V zákone nie je výslovne uvedené právo predajcu na vyžiadanie si dokladu, ktorý by preukazoval dosiahnutie plnoletosti kupujúceho, avšak predajca má povinnosť nepredať neplnoletému tabakový výrobok, a preto si musí v prípade pochybností vyžiadať doklad - napr. občiansky preukaz, vodičský preukaz, kartu poistenca a pod. Povinnosti predajcu realizovať predaj tabakových výrobkov len osobám nad 18 rokov zodpovedá jeho oprávnenie (i keď nie výslovne zakotvené) skontrolovať primeraným spôsobom splnenie tejto podmienky. Toto oprávnenie je potrebné vykonávať tak, aby sa predchádzalo konfliktu so zákonom a zbytočnému zaťažovaniu predajcov ako aj zákazníkov. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje i na tú skutočnosť, „*ak má predajca dôvodné pochybnosti o veku*

zákazníka, je povinný urobiť také opatrenia, ktoré mu umožnia postupovať v súlade so zákonom, a nepredať tabakový výrobok osobe mladšej ako 18 rokov“. Dôvodné pochybnosti o veku kupujúceho môže mať predajca vtedy, ak vzhľad, správanie alebo spôsob komunikácie kupujúceho nezodpovedajú v bežnom ponímaní vzhľadu, správaniu alebo forme komunikácie maloletej osoby. Požadované preukázanie veku kupujúceho je jedným z opatrením, ktoré slúži na zabezpečenie splnenia zákonnej povinnosti predajcu. Je na predajcovi, akým spôsobom bude požadovať od kupujúceho preukázanie plnoletosti. Je tiež vecou kupujúceho, akým spôsobom bude preukazovať svoju plnoletosť, avšak predajca sa musí sám rozhodnúť, či bude preukázanie dostatočného veku kupujúceho akceptovať. Vizuálna kontrola dokladu totožnosti kupujúceho (so zameraním na jeho vek), nie je v prípade predaja tabakových výrobkov porušením ochrany osobných údajov kupujúceho (v zmysle osobitného právneho predpisu – zákona č. 18/2018 Z. z.).

V ust. § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov sa nevyžaduje kritérium dodržania zákazu predaja výzor, ale kritérium veku, pričom subjektívne posúdenie maloletého predávajúcim a následný zlý odhad nezabavuje účastníka konania zodpovednosti za porušenie zákazu predávať tabakové výrobky osobám mladším ako 18 rokov, v danom prípade osobe vo veku 17 rokov.

V prípade, ak podnikateľský subjekt dané právo nevyužije, (napr. v domnení, že osoba je plnoletá), vystavuje sa tým riziku, že výrobok odpredá osobe mladšej ako 18 rokov, čím sa dopustí porušenia zákona o ochrane nefajčiarov a bude voči nemu vyvodený postih zo strany kontrolného orgánu. Z uvedeného dôvodu je nutný obzvlášť obozretný postup predávajúceho pri predaji tabakových výrobkov a nemôže sa spoliehať len na výzor kupujúceho.

Uvedenú premisu dopĺňa aj rozsudok KS BB sp. zn. 23S/91/2017 zo dňa 11.04.2018 v ktorom sa uvádza: *„Správny súd sa stotožňuje so žalovaným, že vzhľad kupujúceho nie je relevantným. To, že kupujúci pôsobí starším dojmom neospravedlňuje zamestnankyňu žalobcu, ktorá si neoverila vek a predala tabakový výrobok maloletému.“*

Ak by účastník konania vynaložil aspoň minimálnu snahu a postupoval by s odbornosťou starostlivosťou, ktorá sa od nej ako predávajúceho, ktorý pozná zákony vyžaduje, nedošlo by k porušeniu zákona. Z obsahu spisu nevyplýva skutočnosť, že by predávajúci vyzval kupujúcu na overenie si dátumu narodenia. Ak predavač využil iba jednu možnosť (v inšpekčnom zázname vysvetlil, že spotrebiteľ vyzeral na viac ako 18 rokov) a to vizuálny odhad, práve z dôvodu že v súčasnej dobe nevieme jednoznačne odhadnúť, či ide o plnoletú alebo neplnoletú osobu je to dôvod na pochybnosť, ktorú možno odstrániť vyžiadaním dokladu totožnosti, k čomu zo strany predávajúceho nedošlo, pričom orgán dohľadu vzal na vedomie argumentáciu účastníka konania týkajúcu sa porušenia zákazu predaja cigariet maloletým, avšak túto nemohol pri vyhodnotení skutkového stavu žiadnym spôsobom zohľadniť, vzhľadom na rýdzo subjektívne skutočnosti (*osoba vyzerala staršie ako 18 rokov*), ktoré pri vyhodnotení porušenia uvedeného zákazu nemajú žiaden relevantný vplyv vzhľadom na povahu zodpovednosti, ktorá je objektívnou (bez ohľadu na zavinenie, úmysel) za naplnenie skutkovej podstaty predmetného správneho deliktu. Zároveň orgán dohľadu dáva do pozornosti tú skutočnosť, že kontrola, ktorá bola zameraná na dodržiavanie zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov sa vykonala u viacerých predávajúcich, a väčšia časť predávajúcich za účelom dodržania vyššie uvedeného zákazu si overili vek u daného figuranta.

Účastník konania musí postupovať obzvlášť obozretné pri predaji tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, nakoľko mnohí maloletí sú už na prvý pohľad výzorovo viditeľne starší ako 18 rokov. V ustanovení § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov sa totiž nevyžaduje kritérium výzoru, ale kritérium veku. Preto je potrebné, aby účastník konania vo svojej prevádzkarni zabezpečil dôkladné dodržanie zákazu predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak tak, aby sa predmetné výrobky nedostali do rúk maloletým osobám.

Konštatované porušenie predpisov o predaji tabakových výrobkov sa viaže na kontrolný nákup, tak ako je to zapísané v inšpekčnom zázname z kontroly. Zákon č. 377/2004 Z. z. ako jedinú podmienku pre vykonanie kontroly dodržiavania zákazu predaja podľa osobitného predpisu za prítomnosti maloletej osoby stanovuje, ako je uvedené vyššie písomný súhlas zákonného zástupcu maloletého. Žiadne iné podmienky, napr. týkajúce sa výzoru mladistvého zákon neustanovuje. Je tak bezpredmetné, či maloletá osoba za prítomnosti ktorej bol vykonaný kontrolný nákup, vyzerala staršie alebo mladšie ako 18 rokov. Rozhodujúce je, že nebola plnoletá. Zákon totižto poskytuje ochranu pred účinkami fajčenia každej osobe mladšej ako 18 rokov (viď rozsudok NS SR sp. zn. 4Asan/5/2017 zo dňa 12.09.2017).

Správny orgán doplnil správne konania o vyjadrenie účastníka konania zo dňa 06.10.2023 preskúmal tieto skutočnosti a ich relevantnosť na vyhodnotenie skutkového stavu a dospel k záveru, že tieto nemajú rozhodujúci dosah na dôvody uvedené v oznámení o začatí správneho konania.

Účastník konania v uvedenom vyjadrení iba popísal dôvody a okolnosti, za ktorých došlo k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu, pričom vzhľadom na charakter zodpovednosti založenej na objektívnom princípe, nie je možné na tieto rýdzo subjektívne dôvody ako liberačné prihliadnúť vo vzťahu k charakteru porušenej povinnosti a vyvodiť tak záver o súladnosti konania účastníka konania so stavom požadovaným právnymi predpismi.

Ostatné skutočnosti (vyzerala staršie, nepozornosť a pod.) i následné prijatie opatrení do budúcnosti zo strany predávajúceho nemá na uvedený protiprávny stav žiaden relevantný vplyv, nakoľko konvalidácia porušenia zákazu predávať tabakové výrobky osobám mladším ako 18 rokov ex post nie je z objektívnych príčin (dokonaného protiprávneho konania a uplynutia času) právne možná, ale v uvedenom prípade už ide iba o zmiernenie dôsledkov protiprávneho konania zo strany účastníka konania, čo správny orgán vnímal pozitívne a v rámci správnej úvahy pri určení výšky pokuty bude možné na tento aspekt prihliadnúť ako na okolnosť poľahčujúcu, no nie však na okolnosť zbavujúcu zodpovednosti pre naplnenie uvedenej skutkovej podstaty správneho deliktu na vyvinenie sa a upustenie od potrestania, pričom vzhľadom na charakter zodpovednosti založenej na objektívnom princípe, nie je možné na tieto rýdzo subjektívne dôvody ako liberačné prihliadnúť vo vzťahu k charakteru porušenej povinnosti (zákazu) a vyvodiť tak záver o súladnosti konania účastníka konania so stavom požadovaným právnymi predpismi.

Zákon o ochrane spotrebiteľa/nefajčiarov neumožňuje prihliadnúť na subjektívne aspekty, poukazované účastníkom konania v podanom vyjadrení zo dňa 06.10.2023 a preto na uvedené skutočnosti rovnako tak správny orgán neprihliadol a považuje ich za nedôvodné.

Účastník konania skutkové zistenia žiadnym spôsobom nespochybnil. Správny orgán vníma pozitívne prijatie opatrení na zabránenie uvedeného zistenia porušenia zákona o ochrane nefajčiarov, avšak uvedené nemá vplyv na kontrolou zistený skutkový stav veci.

Kontrola SOI spočíva v porovnaní zisteného skutočného stavu so stavom predpísaným, to znamená ustanoveným všeobecným záväzným právnym predpisom. Vyhodnotením tohto porovnania je výsledok kontroly, z ktorého musí byť zrejmé, či zistený skutkový stav vyhovoval alebo nevyhovoval predpísanému stavu. Z tohto pohľadu je rozhodujúci stav zistený v čase kontroly, z ktorého jednoznačne vyplýva porušenie povinnosti v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov.

V súvislosti s vyššie uvedeným protiprávnym konaním správny orgán uvádza, že povinnosťou predávajúceho je zabezpečiť splnenie všetkých povinností tak, ako to určuje zákon a osobitné predpisy, čo však vzhľadom k uvedenému v čase kontroly nebolo splnené. Jednotlivé

ustanovenia zákona o ochrane nefajčiarov a zákona o ochrane spotrebiteľa majú kogentný charakter a teda nie je možné sa od nich odchýliť. Predávajúci zodpovedá za ich dodržanie objektívne a správny orgán pri hodnotení, či ide o porušenie zákona alebo nie nemôže prihliadať na žiadne subjektívne dôvody, prečo stav zistený kontrolou je odlišný od stavu vyžadovaného zákonom. Rozhodujúce je porovnanie kontrolou zisteného stavu so stavom požadovaným zákonom.

Navyše ustanovenia zákona o ochrane nefajčiarov a zákona o ochrane spotrebiteľa sú konštruované na princípe objektívnej zodpovednosti, t.j. účastník konania zodpovedá za zistené nedostatky na základe princípu objektívnej zodpovednosti, t. j. bez ohľadu na zavinenie (úmysel, nedbanlivosť) alebo iných okolnosti danej veci, za ktorých k ich porušeniu došlo, pretože zavinenie nie je pojmovým znakom a predpokladom vzniku zodpovednosti za túto kategóriu správneho deliktu, kde sa preukazuje len porušenie právnej povinnosti.

Uvedené vyplýva aj z ustálenej judikatúry v súvislosti s povinnosťou správnych orgánov postihovať správne delikty právnických osôb, napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/68/2016 zo dňa 25.01.2017. V zmysle uvedeného, správne delikty právnických osôb alebo fyzických osôb - podnikateľov sú postihované bez ohľadu na zavinenie, nakoľko zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Subjektom deliktu je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, spôsobilá na protiprávne konanie (tzv. deliktuálna spôsobilosť, ktorá je spojená s jej vznikom a existenciou). Účastník konania tak zodpovedá za porušenie povinnosti založenej na objektívnej zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti ospravedlňujúce, resp. vysvetľujúce nesplnenie povinnosti nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za toto porušenie. Je preto irelevantné, či mal k protizákonnému konaniu účastník konania motív, alebo nie.

Pre postih za zistený skutkový stav je rozhodujúcou skutočnosťou to, že bol porušený zákon, pričom pri zistení porušenia zákona je správny orgán povinný (obligatórne) pristúpiť k uloženiu postihu v zákonom stanovenom rozsahu.

V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sú štátne orgány oprávnené konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon – v uvedenom prípade zákon o ochrane nefajčiarov a zákon o ochrane spotrebiteľa, z čoho vyplýva, že správny orgán bol povinný k uloženiu pokuty pristúpiť. Samotný zákon pritom neumožňuje ako sankciu použiť napr. pokarhanie, upozornenie a pod.

Účastník konania ako predávajúci je povinný poznať zákony a zabezpečiť ich dodržiavanie pri výkone svojej podnikateľskej činnosti.

Správny orgán zhodnotil jednotlivé dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že porušenie povinností bolo objektívne preukázané. Správny orgán sa riadil zásadou zákonnosti, v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Správny orgán dodržal zásadu materiálnej (objektívnej) pravdy spoločne so zásadou zákonnosti a zásadou voľného hodnotenia dôkazov v zmysle ustanovenia § 34 ods. 5 zákona o správnom konaní. Táto zásada vyslovuje požiadavku, podľa ktorej správny orgán je povinný zistiť skutočný stav veci, ktorý následne subsumuje pod príslušnú právnu normu zákona o ochrane nefajčiarov/spotrebiteľa.

Inšpektorát SOI so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako vecne a miestne príslušný správny orgán na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že skutkový stav zistený v čase kontroly porovnaný so stavom, ktorý je vyžadovaný všeobecne záväznými právnymi predpismi bol spoľahlivo vyhodnotený ako stav protiprávny, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

V zmysle § 10 ods. 1 zákona o ochrane nefajčiarov správnemu orgánu uložená obligatórna povinnosť pristúpiť k uloženiu sankcie za nerešpektovanie zákazu predaja tabakových výrobkov.

Pri určení výšky pokuty bolo v zmysle § 10 ods. 7 zákona o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prihliadnuté na závažnosť porušenia povinností, čas trvania a na vzniknuté alebo hroziace škodlivé následky na zdravie vzhľadom na to, že účastník konania nerešpektoval zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov.

Cieľom a predmetom zákona o ochrane nefajčiarov je ochrana ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej látky a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch. Účelom tejto právnej úpravy je chrániť ľudí pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia. Nerešpektovanie zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov považuje správny orgán za obzvlášť závažné porušenie povinností, ktoré zákon v súvislosti s predajom takéhoto druhu výrobkov predávajúcemu ukladá. Pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté najmä na hroziace škodlivé následky na zdravie spočívajúce vo vzniku závislosti od tabaku a následne negatívne účinky aktívneho fajčenia, a to osobitne u osôb mladších ako 18 rokov. Závažnosť protiprávneho konania v danom prípade zvyšuje okolnosť, že tabakový výrobok bol odpredaný osobe maloletej vo veku 17 rokov. V rámci tejto zodpovednosti zodpovedá aj za protiprávne konanie osôb, ktoré v jeho v mene pri predaji výrobkov, či poskytovaní služieb, konajú.

Správny orgán zároveň prihliadol k tomu, že sledovaný účel zákona zameraný na ochranu ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, na ochranu pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia, vzhľadom na zistený nedostatok v zákonom požadovanej miere a úrovni dosiahnutý nebol.

Konaním účastníka konania nebol úmysel zákonodarcu naplnený. Spôsob protiprávneho konania spočíva v porušení povinnosti zo strany účastníka konania, v dôsledku ktorej predal tabakový výrobok osobe mladšej ako 18 rokov, čo legislatíva zakazuje, čím nebola zabezpečená zvýšená ochrana slabšieho účastníka spotrebiteľského zmluvného vzťahu - spotrebiteľa. Pri určení výšky pokuty boli zohľadnené následky protiprávneho konania účastníka konania spočívajúce v potenciálnom porušení práva spotrebiteľa na ochranu jeho zdravia, v tomto prípade zdravia maloletého spotrebiteľa, ktorý patrí do osobitne zraniteľnej vekovej skupiny v súvislosti s možným vznikom ujmy na jeho zdraví. Po zohľadnení nedodržania zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov, vrátane miery v akej je daný skutok spôsobilý ohroziť oprávnený záujem spotrebiteľa a jeho základné práva, nemožno uvedené konanie účastníka konania považovať za nevýznamné porušenie zákona. Z hľadiska miery zavinenia správny orgán prihliadol i na tú skutočnosť, že účastník konania ako predávajúci, ktorý predáva výrobky konečnému spotrebiteľovi, nesie objektívnu zodpovednosť za dodržanie všetkých zákonom stanovených podmienok predaja výrobkov bez ohľadu na akékoľvek okolnosti, ktoré spôsobili ich porušenie. Charakter protiprávneho konania predstavuje súhrn tohoto konania spočívajúci vo vyššie uvedených skutočnostiach, na ktoré bolo pri určení výšky pokuty zo strany správneho orgánu prihliadnuté.

V zmysle § 24 ods. 1 zákona je správnemu orgánu uložená obligatórna povinnosť pristúpiť k uloženiu sankcie predávajúcemu za porušenie povinností podľa citovaného zákona, ktoré

v danom prípade bolo preukázané. Pre konštatovanie, či k porušeniu povinnosti ustanovenej zákonom došlo je rozhodujúci skutkový stav zistený v čase kontroly.

Pri určení výšky pokuty bolo v zmysle § 24 ods. 5 zákona prihliadnuté najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť a spôsob porušenia povinnosti, vzhľadom na porušenie povinnosti predávajúceho vydať doklad o kúpe výrobku. Následkom protiprávneho konania bolo porušenie práv spotrebiteľa chránených dotknutými ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona.

Pri určení výšky pokuty bol taktiež zohľadnený význam a dôležitosť vydávania dokladu o kúpe výrobku, keďže tento doklad má nesporný význam pri kontrole obsahu a hodnoty nákupu a pri uplatnení práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady konkrétneho výrobku, pričom jeho absencia môže sťažiť, ba dokonca aj zmať spotrebiteľovi prípadné budúce uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady výrobku. Doklad o kúpe výrobku totiž predstavuje jeden z najdôležitejších dôkazov o právnych vzťahoch medzi predávajúcim a spotrebiteľom (kupujúcim), ktoré vyplývajú z prevažne anonymne uzatváraných kúpnych zmlúv.

Doklad o kúpe výrobku je relevantným dokladom, ktorý má význam pri uplatňovaní práv zo zodpovednosti za vady výrobkov a zároveň je dôkazom existencie záväzkového vzťahu medzi predávajúcim a spotrebiteľom. Patrí medzi dôkazy, ktoré vypovedajú o predávajúcom a o obsahu záväzkového vzťahu, a preto nevydanie dokladu o kúpe môže sťažiť spotrebiteľovi postup pri uplatňovaní svojich práv.

Doklad o kúpe je pre spotrebiteľa nevyhnutný pre následnú kontrolu správnosti účtovania cien zakúpeného tovaru a jej prípadnú reklamáciu, ale najmä pri uplatnení práv spotrebiteľom, pričom predstavuje základný dokument, ktorý predávajúci vyžaduje pri uplatňovaní práv od spotrebiteľa a slúži pre obidve strany ako dôkaz. Doklad o kúpe výrobku vytlačený najmä z ERP predstavuje súčasne i daňový doklad, ktorým si predávajúci plní svoje daňové povinnosti vo vzťahu k štátu, a to konkrétne odvedenie dane z pridanej hodnoty z predaja výrobkov, či poskytnutia služby a preto jeho vydanie má prierezový a nezastupiteľný význam.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o ochrane nefajčiarov, Slovenská obchodná inšpekcie uloží pokutu od 331 eur do 6 638 eur fyzickej osobe – podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá nerešpektuje zákaz alebo obmedzenie predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, podľa § 6 zákona o ochrane nefajčiarov.

V zmysle § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa uloží orgán dozoru predávajúcemu pokutu do 66 400 eur.

V administratívnoprávnom trestaní je potrebné rešpektovať Odporúčanie výboru ministrov (Rady Európy (91)) zo dňa 13.02.1991, podľa ktorého pre ukládanie administratívnych sankcií platia analogicky zásady ukládania trestných sankcií.

Keďže administratívne trestanie má aj podľa štrasburskej judikatúry trestnoprávny charakter, treba vychádzať z Ústavy Slovenskej republiky (čl. 50) a analogicky aj zo zákona č. 300/2005 Z. z. – Trestný zákon. Na rozdiel od Trestného zákona právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov neupravujú postup správnych orgánov pri postihu za súbeh deliktov. Správny orgán uvádza že v predmetnej veci sa jedná o vec správneho trestania. Právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov neupravujú postup správnych orgánov pri postihu za súbeh viacerých deliktov. Z judikatúry správnych súdov

(napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8Sžo/40/2012 zo dňa 22.08.2013, rozsudok Najvyššieho súdu č. 8 Sžo 28/2007 zo dňa 06.03.2008) vyplýva, že pri súbehu viacerých správnych deliktov je nedostatok špeciálnej úpravy potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je obsahovo najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (per analogiam legis). Pre oblasť správneho trestania, ustanovenie upravujúce konkurenciu správnych deliktov obsahuje zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý v ustanovení § 12 ods. 2 upravuje, že za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednávaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnutelný (teda prísnejší trest pohlcuje miernejší). Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté sankciou určenou pre najťažší z nich. Pri rovnakých sadzbách pokút správny orgán uloží sankciu podľa sadzby za ktorýkoľvek z týchto deliktov s ohľadom na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem, proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená.

Vzhľadom na uvedené teda bola v danom prípade pokuta, v súlade s absorpčnou zásadou, uložená podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Správny orgán pri zvažovaní výšky pokuty a jej následnom určení okrem zákonných predpokladov uvedených v ustanovení § 10 ods. 7 zákona o ochrane nefajčiarov a v § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, prihliadal i na charakter sankcie ako takej, ktorou je jej najmä preventívna ako aj represívna funkcia. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu, jej výška musí byť stanovená tak, aby sa sankcionovaná osoba vyvarovala do budúcnosti porušeniu zákonných ustanovení.

Uložená pokuta musí plniť taktiež preventívnu úlohu, najmä vo vzťahu k ostatným nositeľom totožných zákonných povinností (generálne pôsobenie), ktorých musí mať silu odradiť od protiprávneho postupu, t.j. od ohrozovania zdravia osôb mladších ako 18 rokov predajom cigariet a tabakových výrobkov týmto osobám ako aj povinnosti nevydaniu dokladu o kúpe výrobkov.

Správny orgán pri určovaní pokuty postupoval v súlade so zákonom č. 71/1967 o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) a síce s ustanovením § 3 ods. 5 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely a teda sú povinné objektívne podobné prípady rozhodovať zhodne. Správny orgán má za to, že pokuta uložená účastníkovi konania, nevykazuje neodôvodnené rozdiely s prípadmi iných podnikateľských subjektov za obdobné porušenie zákona, je uložená odôvodnene, v adekvátnej výške a voči účastníkovi konania tak plní represívnu ako aj preventívnu funkciu, aby sa opakovaným porušeniam vyhol do budúcnosti. Správny orgán vzal do úvahy tú skutočnosť, že uvedený protiprávny stav vznikol v dôsledku konania zo strany účastníka konania. Hodnotenie úmyslu vzhľadom na objektívnu zodpovednosť nemá právny význam.

Stanovenie pokút za správne delikty podlieha uváženiu orgánu dohľadu (diskrečná právomoc), v ktorom orgán dohľadu v rámci zákonom dovoleného rozhodovacieho procesu v stanovených limitoch uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie. Výšku postihu je v rámci administratívneho trestania nutné diferencovať a individualizovať, majúci na zreteli základné funkcie ukladania sankcií - individuálnu a generálnu prevenciu, a represiu. Napriek tomu, že pokuta má byť citelná v majetkovej sfére účastníka konania, nakoľko má pôsobiť aj ako trest (represia) za spáchanie správnych deliktov, nemá byť pre účastníka konania likvidačná, a preto bol postih uložený v primeranej výške, v zákonom stanovenej sadzby, zodpovedajúcej zistenému protiprávnemu stavu a charakteru porušenia zákona.

Predaj tabakového výrobku osobám mladším ako 18 rokov je závažným porušením povinností, pretože je všeobecne známe, že závislosť vzniká už v mladom veku, a tým ľahšie závislosť na fajčení, na čo musel správny orgán pri určení výšky pokuty reflektovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Inšpektorátu SOI so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, Ústrednému Inšpektorátu SOI so sídlom v Bratislave. V prípade, že uložená pokuta nebude v stanovenej lehote zaplatená ani podané odvolanie, bude jej plnenie vymáhané v zmysle príslušných právnych predpisov. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

SLOVENSKÁ OBCHODNÁ INŠPEKCIA
Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj
Obrancov mieru 4675/6, 080 01 Prešov

Číslo: P/0190/07/23

Dňa: 16.10.2023

ROZHODNUTIE

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako príslušný správny orgán podľa § 3 ods. 4, § 4 ods. 1, 2 písm. d) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa § 10 ods. 1 č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa § 19 ods. 1 písm. b), § 20 ods. 1 a § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

r o z h o d o l t a k t o :

účastníkovi konania: **NAVATO, s.r.o.**
sídlo: **Novomeského 10, 083 01 Sabinov**
IČO: **44 642 806**
(ďalej len „účastník konania“)

pre porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), v zmysle ktorého je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že v čase kontroly obsluhujúci konateľ účastníka konania (Mgr. M. G.) nevydal doklad o kúpe výrobku - *cigarety zn. L&M modré á 4,60 €*, zakúpeného vo vykonanom kontrolnom nákupe, účtovanom v celkovej hodnote 4,60 €;

pre porušenie zákazu podľa § 6 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“), v zmysle ktorého sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že vo vykonanom kontrolnom nákupe bol odpredaný obsluhujúcim konateľom (Mgr. M.G.) účastníka konania osobe mladšej ako 18 rokov (figurantke - Andrea M. vo veku 17 rokov) tabakový výrobok - *cigarety zn. L&M modré*, v hodnote 4,60 eur, čím zo strany účastníka konania súčasne nedošlo k odopretiu predaja tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov; zistené pri výkone kontroly dňa 24.08.2023 v prevádzkarni účastníka konania: Trafika na korze, Námestie slobody 60, 083 01 Sabinov, prerokovaním a odovzdaním inšpekčného záznamu za

prítomnosti zamestnanca účastníka konania, vykonanej inšpektormi Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, za čo mu

u k l a d á

podľa § 10 ods. 1 zákona o ochrane nefajčiarov pokutu vo výške 1 500,00 €, slovom jedentisícpäťsto eur, ktorú je účastník konania povinný zaplatiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia príkazom na úhradu na účet: Štátna pokladnica, č. ú: SK57 8180 0000 0070 0006 5068, VS – 01900723.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 24.08.2023 bola inšpektormi Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj vykonaná kontrola v prevádzkarni: Trafika na korze, Námestie slobody 60, 083 01 Sabinov. Pri výkone kontroly bolo zistené, že účastník konania nezabezpečil dodržanie zákazu a povinností:

- **podľa § 16 ods. 1** zákona č. 250/2007 Z. z., v zmysle ktorého je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že v čase kontroly obsluhujúci konateľ účastníka konania nevydal doklad o kúpe výrobku - *cigarety zn. L&M modré á 4,60 €*, zakúpeného vo vykonanom kontrolnom nákupe, účtovanom v celkovej hodnote 4,60 €;

- **podľa § 6 ods. 3** zákona o ochrane nefajčiarov, v zmysle ktorého sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov, ktorého sa účastník konania dopustil tým, že vo vykonanom kontrolnom nákupe bol odpredaný osobe mladšej ako 18 rokov (figurantke - Andrea M. vo veku 17 rokov) tabakový výrobok - *cigarety zn. L&M modré*, v hodnote 4,60 eur, čím zo strany účastníka konania súčasne nedošlo k odopretiu predaja tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov.

Za zistený nedostatok, a tým aj za preukázané porušenie zákona o ochrane nefajčiarov, citované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, zodpovedá účastník konania ako právnická osoba, ktorá nerešpektuje zákaz predaja tabakových výrobkov podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov.

Za zistené nedostatky, a tým aj za preukázané porušenie zákona č. 250/2007 Z. z., citované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, zodpovedá v plnom rozsahu účastník konania ako predávajúci v zmysle § 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného dôvodu bolo z podnetu správneho orgánu voči účastníkovi konania začaté správne konanie dňa 30.09.2023, oznámené mu listom zo dňa 21.09.2023, doručeným do elektronickej schránky účastníka konania prostredníctvom portálu www.slovensko.sk.

V zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov mal účastník konania možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Nakoľko účastník konania nevyužil svoje procesné právo na vyjadrenie sa k dôvodu začatia správneho konania, podkladom pre vydanie meritórneho

rozhodnutia vo veci samej je inšpekčný záznam ako výsledok vykonanej kontroly a v ňom zaznamenané skutkové okolnosti.

V časy kontroly prítomný konateľ účastníka konania (Mgr. M.G.) do vysvetlivky inšpekčného záznamu uviedol, že „*dievča pôsobilo dospelým dojmom a z tohto dôvodu ho nenapadlo žiadať doklad totožnosti. Doklad o kúpe nestihol vydať kvôli veľkému počtu zákazníkov na prevádzke.*“

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, ako vecne a miestne príslušný správny orgán preskúmal podklady rozhodnutia v celom rozsahu a dospel k záveru, že dôvody uvádzané vo vysvetlivke inšpekčného záznamu vo vzťahu k prejednávanej veci sú právne bezvýznamné a ako také nemajú vplyv na zodpovednosť účastníka konania za kontrolou zistený protiprávny stav. Vysporiadanie sa s vyššie uvedenými námietkami účastníka konania tvorí nižšie odôvodnenie rozhodnutia vo veci samej.

Správny orgán po preskúmaní všetkých podkladov pre rozhodnutie dospel k záveru, že za kontrolou zistené porušenie zákona účastník konania v plnej miere zodpovedá. Povinnosťou predávajúceho, to znamená osoby, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoby konajúcej v jej mene alebo na jej účet, je zabezpečiť splnenie všetkých povinností tak, ako mu ich ukladá zákon. Za ich splnenie zodpovedá predávajúci objektívne, to znamená bez ohľadu na zavinenie, zodpovedá za výsledok.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo poskytnutí služby, v ktorom je uvedené obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby, adresa prevádzkarne, dátum predaja, názov a množstvo výrobku alebo druh služby, cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.

V zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa je SOI na základe písomného súhlasu zákonného zástupcu maloletej osoby oprávnená vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja a povinnosti odopretia predaja podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov za prítomnosti maloletej osoby.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov.

Podľa § 6 ods. 4 zákona o ochrane nefajčiarov, každý, kto predáva tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku, je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov.

Podľa § 2 ods. 4 písm. a) zákona o ochrane nefajčiarov tabakové výrobky sú výrobky podľa osobitného predpisu.

Podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov za tabakový výrobok považuje výrobok, ktorý sa môže spotrebúvať a pozostáva aspoň čiastočne z tabaku alebo aj z geneticky modifikovaného tabaku.

Inšpektori SOI vykonávajú kontroly za účelom zistenia, či predávajúci (fyzické osoby – podnikatelia, právnické osoby), dodávatelia, výrobcovia, resp. dovozcovia dodržiavajú povinnosti a zákazy, vyplývajúce im zo zákona o ochrane nefajčiarov, zákona o ochrane spotrebiteľa alebo právnych aktov Európskych spoločenstiev v oblasti ochrany spotrebiteľa. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrolou vykonanou v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 5 ods. 3 zákona o štátnej kontrole, bolo porušenie zákazu vyplývajúceho z § 6 ods. 3 jednoznačne a spoľahlivo preukázané. Vo vykonanom kontrolnom nákupe v prevádzkarni účastníka konania: Trafika na korze, Námestie slobody 60, 083 01 Sabinov nebolo obsluhujúcou osobou (Mgr. M.G.) požadované overenie veku maloletého - figurantky Andrei M. vo veku 17 rokov, ktorý požadoval odpredanie tabakového výrobku - *cigarety zn. L&M modré v hodnote 4,60 eur*, ktorý mu bol aj odpredaný, čím zo strany účastníka konania súčasne nedošlo k odopretiu predaja tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov.

Súčasne na uvedený kontrolný nákup obsluhujúci konateľ účastníka konania nevydal doklad o kúpe výrobku (*cigarety zn. L&M modré á 4,60 €*) v žiadnej forme, čím došlo k porušeniu ust. § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Správny orgán má za potrebné vysvetliť účastníkovi konania pojem „*dostatočný čas na vydanie dokladu o kúpe*“. Tento pojem je možné vysvetliť aj na základe ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je podnikateľ povinný po zaevidovaní tržby v elektronickej registračnej pokladnici alebo v pokladnici e-kasa klient odovzdať kupujúcemu pokladničný doklad okrem kópie pokladničného dokladu ihneď po jeho vytlačení v elektronickej registračnej pokladnici alebo v pokladnici e-kasa klient. Z uvedeného vyplýva, že keď predávajúci zaeviduje tržbu v elektronickej registračnej pokladnici je povinný ihneď odovzdať doklad o kúpe spotrebiteľovi. V danom prípade bolo dostatočne preukázané, že účastník konania túto povinnosť nesplnil a predmetný doklad o kúpe výrobku spotrebiteľovi nevydal v žiadnej forme. Povinnosť predávajúceho spočívajúca vo vydaní dokladu o kúpe výrobku alebo poskytnutí služby v zmysle tohto zákonného ustanovenia bezprostredne nadväzuje na zabezpečenie ochrany spotrebiteľa pri následnom uplatnení jeho práva zo zodpovednosti za vady výrobku alebo služby. Uvedené zákonné ustanovenie zároveň ukladá predávajúcemu povinnosť doklade o kúpe alebo o poskytnutí služby uviesť taxatívne určené údaje, ktoré vypovedajú o obsahu záväzkového vzťahu a zároveň zabezpečujú spotrebiteľovi dôkaznú istotu nielen pre prípad uplatnenia práv zo zodpovednosti za vady výrobku alebo služby, ale aj pre prípad následného súdneho sporu a preto uvedené námietky týkajúce sa nevydania dokladu o kúpe správny orgán vyhodnotil ako právne irelevantné.

Účelom zákona o ochrane nefajčiarov je ochrániť osoby mladšie ako 18 rokov pred škodlivými účinkami fajčenia a pred vznikom závislosti od nikotínu ako škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabakových výrobkoch.

Z uvedeného dôvodu zákon preto každej osobe, ktorá predáva tabakové výrobky alebo výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, ukladá povinnosť vo forme zákazu, nepredávať takéto výrobky osobám mladším ako 18 rokov a ich predaj takejto osobe odmietnuť.

Aj keď v zásade platí, že predávajúci nesmie odmietnuť spotrebiteľovi predat' výrobok, ktorý má vystavený alebo inak pripravený na predaj, alebo odmietnuť poskytnutie služby, ktorá je v jeho prevádzkových možnostiach, uvedené neplatí, ak spotrebiteľ nespĺňa podmienky na kúpu podľa osobitných predpisov (§ 4 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). V prípade predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie, ktoré neobsahujú tabak, takýmto osobitným predpisom je zákon o ochrane nefajčiarov, ktorý oprávňuje predávajúceho nielen odmietnuť predaj týchto výrobkov maloletej osobe, ale žiadať od nej aj preukaz totožnosti za účelom zistenia jej veku. To všetko však ešte pred predajom výrobkov. V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že od predávajúceho sa očakáva dodržiavanie určitej úrovne osobitnej schopnosti a starostlivosti pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej obchodnej praxi všeobecne uplatňovanej pri predaji tabakových výrobkov. Pri dodržaní požiadaviek odbornej starostlivosti účastníkovi konania musí byť známa skutočnosť, že mnohí maloletí svojim vzhl'adom a výzorom pôsobia staršie, ale aj títo maloletí sú pred škodlivými účinkami fajčenia zákonom chránení. Keďže pohľad na závažnosť porušenia povinností podlieha spoločenskému vývoju v závislosti od uznávaných hodnôt danej spoločnosti a v danej dobe, miera tolerancie za porušenie zákazu predaja cigariet maloletým či mladistvým osobám akceptovateľná pred niekoľkými rokmi, nemusí byť akceptovateľná v súčasnej dobe. Z verejne dostupných zdrojov, lekárskeho štúdií a trendov politiky Európskej únie v danej otázke je zrejma vysoká miera ohrozenia zdravia v dozvuku fajčenia a tiež vysoká miera neochoty tolerovať ohrozenie zdravia mladistvých v dôsledku fajčenia.

Predajca je povinný podľa zákona o ochrane nefajčiarov odoprieť predaj tabakových výrobkov, osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov. V zákone nie je výslovne uvedené právo predajcu na vyžiadanie si dokladu, ktorý by preukazoval dosiahnutie plnoletosti kupujúceho, avšak predajca má povinnosť nepredať neplnoletému tabakový výrobok, a preto si musí v prípade pochybností vyžiadať doklad - napr. občiansky preukaz, vodičský preukaz, kartu poistenca a pod. Povinnosť predajcu realizovať predaj tabakových výrobkov len osobám nad 18 rokov zodpovedá jeho oprávnenie (i keď nie výslovne zakotvené) skontrolovať primeraným spôsobom splnenie tejto podmienky. Toto oprávnenie je potrebné vykonávať tak, aby sa predchádzalo konfliktu so zákonom a zbytočnému zaťažovaniu predajcov ako aj zákazníkov. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje i na tú skutočnosť, „ak má predajca dôvodné pochybnosti o veku zákazníka, je povinný urobiť také opatrenia, ktoré mu umožnia postupovať v súlade so zákonom, a nepredať tabakový výrobok osobe mladšej ako 18 rokov“. Dôvodné pochybnosti o veku kupujúceho môže mať predajca vtedy, ak vzhl'ad, správanie alebo spôsob komunikácie kupujúceho nezodpovedajú v bežnom ponímaní vzhl'adu, správaniu alebo forme komunikácie maloletej osoby. Požadované preukázanie veku kupujúceho je jedným z opatrením, ktoré slúži na zabezpečenie splnenia zákonnej povinnosti predajcu. Je na predajcovi, akým spôsobom bude požadovať od kupujúceho preukázanie plnoletosti. Je tiež vecou kupujúceho, akým spôsobom bude preukazovať svoju plnoletosť, avšak predajca sa musí sám rozhodnúť, či bude preukázanie dostatočného veku kupujúceho akceptovať. Vizualna kontrola dokladu totožnosti kupujúceho (so zameraním na jeho vek), nie je v prípade predaja tabakových výrobkov porušením ochrany osobných údajov kupujúceho (v zmysle osobitného právneho predpisu – zákona č. 18/2018 Z. z.).

V ust. § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov sa nevyžaduje kritérium dodržania zákazu predaja výzor, ale kritérium veku, pričom subjektívne posúdenie maloletého predávajúcim a následný zlý odhad nezbavuje účastníka konania zodpovednosti za porušenie zákazu predávať tabakové výrobky osobám mladším ako 18 rokov, v danom prípade osobe vo veku 17 rokov. V prípade, ak podnikateľský subjekt dané právo nevyužije, (napr. v domnení, že osoba je plnoletá), vystavuje sa tým riziku, že výrobok odpredá osobe mladšej ako 18 rokov, čím sa

dopustí porušenia zákona o ochrane nefajčiarov a bude voči nemu vyvodený postih zo strany kontrolného orgánu. Z uvedeného dôvodu je nutný obzvlášť obozretný postup predávajúceho pri predaji tabakových výrobkov a nemôže sa spoliehať len na výzor kupujúceho.

Uvedenú premisu dopĺňa aj rozsudok KS BB sp. zn. 23S/91/2017 zo dňa 11.04.2018 v ktorom sa uvádza: „Správny súd sa stotožňuje so žalovaným, že vzhľad kupujúceho nie je relevantným. To, že kupujúci pôsobí starším dojmom neospravedlňuje zamestnankyňu žalobcu, ktorá si neoverila vek a predala tabakový výrobok maloletému.“

Ak by účastník konania vynaložil aspoň minimálnu snahu a postupoval by s odbornosťou starostlivosťou, ktorá sa od nej ako predávajúceho, ktorý pozná zákony vyžaduje, nedošlo by k porušeniu zákona. Z obsahu spisu nevyplýva skutočnosť, že by predávajúci vyzval kupujúcu na overenie si dátumu narodenia. Ak predavač využil iba jednu možnosť (v inšpekčnom zázname vysvetlil, že spotrebiteľ vyzeral na viac ako 18 rokov) a to vizuálny odhad, práve z dôvodu že v súčasnej dobe nevieme jednoznačne odhadnúť, či ide o plnoletú alebo nplnoletú osobu je to dôvod na pochybnosť, ktorú možno odstrániť vyžiadanim dokladu totožnosti, k čomu zo strany predávajúceho nedošlo, pričom orgán dohľadu vzal na vedomie argumentáciu účastníka konania týkajúcu sa porušenia zákazu predaja cigariet maloletým, avšak túto nemohol pri vyhodnotení skutkového stavu žiadnym spôsobom zohľadniť, vzhľadom na rýdzo subjektívne skutočnosti (*osoba vyzerala staršie ako 18 rokov*), ktoré pri vyhodnotení porušenia uvedeného zákazu nemajú žiaden relevantný vplyv vzhľadom na povahu zodpovednosti, ktorá je objektívnou (bez ohľadu na zavinenie, úmysel) za naplnenie skutkovej podstaty predmetného správneho deliktu. Zároveň orgán dohľadu dáva do pozornosti tú skutočnosť, že kontrola, ktorá bola zameraná na dodržiavanie zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov sa vykonala u viacerých predávajúcich, a väčšia časť predávajúcich za účelom dodržania vyššie uvedeného zákazu si overili vek u daného figuranta.

Účastník konania musí postupovať obzvlášť obozretné pri predaji tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, nakoľko mnohí maloletí sú už na prvý pohľad výzorovo viditeľne starší ako 18 rokov. V ustanovení § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov sa totiž nevyžaduje kritérium výzoru, ale kritérium veku. Preto je potrebné, aby účastník konania vo svojej prevádzkarni zabezpečil dôkladné dodržanie zákazu predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak tak, aby sa predmetné výrobky nedostali do rúk maloletým osobám.

Konštatované porušenie predpisov o predaji tabakových výrobkov sa viaže na kontrolný nákup, tak ako je to zapísané v inšpekčnom zázname z kontroly. Zákon č. 377/2004 Z. z. ako jedinú podmienku pre vykonanie kontroly dodržiavania zákazu predaja podľa osobitného predpisu za prítomnosti maloletej osoby stanovuje, ako je uvedené vyššie písomný súhlas zákonného zástupcu maloletého. Žiadne iné podmienky, napr. týkajúce sa výzoru mladistvého zákon neustanovuje. Je tak bezpredmetné, či maloletá osoba za prítomnosti ktorej bol vykonaný kontrolný nákup, vyzerala staršie alebo mladšie ako 18 rokov. Rozhodujúce je, že nebola plnoletá. Zákon totižto poskytuje ochranu pred účinkami fajčenia každej osobe mladšej ako 18 rokov (viď rozsudok NS SR sp. zn. 4Asan/5/2017 zo dňa 12.09.2017).

Zákon o ochrane spotrebiteľa/nefajčiarov neumožňuje prihliadnúť na subjektívne aspekty, poukazované účastníkom konania v podanom vysvetlení v inšpekčnom zázname zo dňa 24.08.2023 a preto na uvedené skutočnosti rovnako tak správny orgán neprihliadol a považuje ich za nedôvodné.

Účastník konania skutkové zistenia žiadnym spôsobom nespochybnil.

Kontrola SOI spočíva v porovnaní zisteného skutočného stavu so stavom predpísaným, to znamená ustanoveným všeobecným záväzným právnym predpisom. Vyhodnotením tohto

porovnania je výsledok kontroly, z ktorého musí byť zrejmé, či zistený skutkový stav vyhovoval alebo nevyhovoval predpísanému stavu. Z tohto pohľadu je rozhodujúci stav zistený v čase kontroly, z ktorého jednoznačne vyplýva porušenie povinnosti v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov.

V súvislosti s vyššie uvedeným protiprávnym konaním správny orgán uvádza, že povinnosťou predávajúceho je zabezpečiť splnenie všetkých povinností tak, ako to určuje zákon a osobitné predpisy, čo však vzhľadom k uvedenému v čase kontroly nebolo splnené. Jednotlivé ustanovenia zákona o ochrane nefajčiarov a zákona o ochrane spotrebiteľa majú kogentný charakter a teda nie je možné sa od nich odchýliť. Predávajúci zodpovedá za ich dodržanie objektívne a správny orgán pri hodnotení, či ide o porušenie zákona alebo nie nemôže prihliadať na žiadne subjektívne dôvody, prečo stav zistený kontrolou je odlišný od stavu vyžadovaného zákonom. Rozhodujúce je porovnanie kontrolou zisteného stavu so stavom požadovaným zákonom.

Navyše ustanovenia zákona o ochrane nefajčiarov a zákona o ochrane spotrebiteľa sú konštruované na princípe objektívnej zodpovednosti, t.j. účastník konania zodpovedá za zistené nedostatky na základe princípu objektívnej zodpovednosti, t. j. bez ohľadu na zavinenie (úmysel, nedbanlivosť) alebo iných okolnosti danej veci, za ktorých k ich porušeniu došlo, pretože zavinenie nie je pojmovým znakom a predpokladom vzniku zodpovednosti za túto kategóriu správneho deliktu, kde sa preukazuje len porušenie právnej povinnosti.

Uvedené vyplýva aj z ustálenej judikatúry v súvislosti s povinnosťou správnych orgánov postihovať správne delikty právnických osôb, napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/68/2016 zo dňa 25.01.2017. V zmysle uvedeného, správne delikty právnických osôb alebo fyzických osôb - podnikateľov sú postihované bez ohľadu na zavinenie, nakoľko zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Subjektom deliktu je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, spôsobilá na protiprávne konanie (tzv. deliktuálna spôsobilosť, ktorá je spojená s jej vznikom a existenciou). Účastník konania tak zodpovedá za porušenie povinnosti založenej na objektívnej zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti ospravedlňujúce, resp. vysvetľujúce nesplnenie povinnosti nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za toto porušenie. Je preto irelevantné, či mal k protizákonnému konaniu účastník konania motív, alebo nie.

Pre postih za zistený skutkový stav je rozhodujúcou skutočnosťou to, že bol porušený zákon, pričom pri zistení porušenia zákona je správny orgán povinný (obligatórne) pristúpiť k uloženiu postihu v zákonom stanovenom rozsahu.

V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sú štátne orgány oprávnené konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon – v uvedenom prípade zákon o ochrane nefajčiarov/spotrebiteľa a zákon o ochrane spotrebiteľa, z čoho vyplýva, že správny orgán bol povinný k uloženiu pokuty pristúpiť. Samotný zákon pritom neumožňuje ako sankciu použiť napr. pokarhanie, upozornenie a pod.

Účastník konania ako predávajúci je povinný poznať zákony a zabezpečiť ich dodržiavanie pri výkone svojej podnikateľskej činnosti.

Správny orgán zhodnotil jednotlivé dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že porušenie povinností bolo objektívne preukázané. Správny orgán sa riadil zásadou zákonnosti, v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Správny orgán dodržal zásadu materiálnej (objektívnej) pravdy spoločne so zásadou zákonnosti a zásadou voľného hodnotenia dôkazov v zmysle ustanovenia § 34 ods. 5 zákona o správnom konaní. Táto zásada vyslovuje požiadavku, podľa ktorej správny orgán je povinný zistiť

skutočný stav vecí, ktorý následne subsumuje pod príslušnú právnu normu zákona o ochrane nefajčiarov/spotrebiteľa.

Inšpektorát SOI so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako vecne a miestne príslušný správny orgán na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že skutkový stav zistený v čase kontroly porovnaný so stavom, ktorý je vyžadovaný všeobecne záväznými právnymi predpismi bol spoľahlivo vyhodnotený ako stav protiprávny, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

V zmysle § 10 ods. 1 zákona o ochrane nefajčiarov správne orgánu uložená obligatórna povinnosť pristúpiť k uloženiu sankcie za nerešpektovanie zákazu predaja tabakových výrobkov.

Pri určení výšky pokuty bolo v zmysle § 10 ods. 7 zákona o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prihliadnuté na závažnosť porušenia povinností, čas trvania a na vzniknuté alebo hroziace škodlivé následky na zdravie vzhľadom na to, že účastník konania nerešpektoval zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov.

Cieľom a predmetom zákona o ochrane nefajčiarov je ochrana ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej látky a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch. Účelom tejto právnej úpravy je chrániť ľudí pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia. Nerešpektovanie zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov považuje správny orgán za obzvlášť závažné porušenie povinností, ktoré zákon v súvislosti s predajom takéhoto druhu výrobkov predávajúcemu ukladá. Pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté najmä na hroziace škodlivé následky na zdravie spočívajúce vo vzniku závislosti od tabaku a následne negatívne účinky aktívneho fajčenia, a to osobitne u osôb mladších ako 18 rokov. Závažnosť protiprávneho konania v danom prípade zvyšuje okolnosť, že tabakový výrobok bol odpredaný osobe maloletej vo veku 17 rokov. V rámci tejto zodpovednosti zodpovedá aj za protiprávne konanie osôb, ktoré v jeho mene pri predaji výrobkov, či poskytovaní služieb, konajú.

Správny orgán zároveň prihliadol k tomu, že sledovaný účel zákona zameraný na ochranu ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, na ochranu pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia, vzhľadom na zistený nedostatok v zákonom požadovanej miere a úrovni dosiahnutý nebol.

Konaním účastníka konania nebol úmysel zákonodarcu naplnený. Spôsob protiprávneho konania spočíva v porušení povinnosti zo strany účastníka konania, v dôsledku ktorej predal tabakový výrobok osobe mladšej ako 18 rokov, čo legislatíva zakazuje, čím nebola zabezpečená zvýšená ochrana slabšieho účastníka spotrebiteľského zmluvného vzťahu - spotrebiteľa. Pri určení výšky pokuty boli zohľadnené následky protiprávneho konania účastníka konania spočívajúce v potenciálnom porušení práva spotrebiteľa na ochranu jeho zdravia, v tomto prípade zdravia maloletého spotrebiteľa, ktorý patrí do osobitne zraniteľnej vekovej skupiny v súvislosti s možným vznikom ujmy na jeho zdraví. Po zohľadnení nedodržania zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov, vrátane miery v akej je daný skutok spôsobilý ohroziť oprávnený záujem spotrebiteľa a jeho základné práva, nemožno uvedené konanie účastníka konania považovať za nevýznamné porušenie zákona. Z hľadiska miery zavinenia správny orgán prihliadol i na tú skutočnosť, že účastník konania ako predávajúci, ktorý predáva výrobky konečnému spotrebiteľovi, nesie objektívnu zodpovednosť za dodržanie

všetkých zákonom stanovených podmienok predaja výrobkov bez ohľadu na akékoľvek okolnosti, ktoré spôsobili ich porušenie. Charakter protiprávneho konania predstavuje súhrn tohoto konania spočívajúci vo vyššie uvedených skutočnostiach, na ktoré bolo pri určení výšky pokuty zo strany správneho orgánu prihliadnuté.

V zmysle § 24 ods. 1 zákona je správne mu orgánu uložená obligatórna povinnosť pristúpiť k uloženiu sankcie predávajúcemu za porušenie povinností podľa citovaného zákona, ktoré v danom prípade bolo preukázané. Pre konštatovanie, či k porušeniu povinnosti ustanovenej zákonom došlo je rozhodujúci skutkový stav zistený v čase kontroly.

Pri určení výšky pokuty bolo v zmysle § 24 ods. 5 zákona prihliadnuté najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť a spôsob porušenia povinnosti, vzhľadom na porušenie povinnosti predávajúceho vydať doklad o kúpe výrobku. Následkom protiprávneho konania bolo porušenie práv spotrebiteľa chránených dotknutými ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona.

Pri určení výšky pokuty bol taktiež zohľadnený význam a dôležitosť vydávania dokladu o kúpe výrobku, keďže tento doklad má nesporný význam pri kontrole obsahu a hodnoty nákupu a pri uplatnení práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady konkrétneho výrobku, pričom jeho absencia môže sťažiť, ba dokonca aj zmať spotrebiteľovi prípadné budúce uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady výrobku. Doklad o kúpe výrobku totiž predstavuje jeden z najdôležitejších dôkazov o právnych vzťahoch medzi predávajúcim a spotrebiteľom (kupujúcim), ktoré vyplývajú z prevažne anonymne uzatváraných kúpnych zmlúv.

Doklad o kúpe výrobku je relevantným dokladom, ktorý má význam pri uplatňovaní práv zo zodpovednosti za vady výrobkov a zároveň je dôkazom existencie záväzkového vzťahu medzi predávajúcim a spotrebiteľom. Patrí medzi dôkazy, ktoré vypovedajú o predávajúcom a o obsahu záväzkového vzťahu, a preto nevydanie dokladu o kúpe môže sťažiť spotrebiteľovi postup pri uplatňovaní svojich práv.

Doklad o kúpe je pre spotrebiteľa nevyhnutný pre následnú kontrolu správnosti účtovania cien zakúpeného tovaru a jej prípadnú reklamáciu, ale najmä pri uplatnení práv spotrebiteľom, pričom predstavuje základný dokument, ktorý predávajúci vyžaduje pri uplatňovaní práv od spotrebiteľa a slúži pre obidve strany ako dôkaz. Doklad o kúpe výrobku vytlačený najmä z ERP predstavuje súčasne i daňový doklad, ktorým si predávajúci plní svoje daňové povinnosti vo vzťahu k štátu, a to konkrétne odvedenie dane z pridanej hodnoty z predaja výrobkov, či poskytnutia služby a preto jeho vydanie má prierezový a nezastupiteľný význam.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o ochrane nefajčiarov, Slovenská obchodná inšpekcie uloží pokutu od 331 eur do 6 638 eur fyzickej osobe – podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá nerešpektuje zákaz alebo obmedzenie predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, podľa § 6 zákona o ochrane nefajčiarov.

V zmysle § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa uloží orgán dozoru predávajúcemu pokutu do 66 400 eur.

V administratívno-právnom trestaní je potrebné rešpektovať Odporúčanie výboru ministrov (Rady Európy (91)) zo dňa 13.02.1991, podľa ktorého pre ukládanie administratívnych sankcií platia analogicky zásady ukládania trestných sankcií.

Keďže administratívne trestanie má aj podľa štrasburskej judikatúry trestnoprávny charakter, treba vychádzať z Ústavy Slovenskej republiky (čl. 50) a analogicky aj zo zákona č. 300/2005 Z. z. – Trestný zákon. Na rozdiel od Trestného zákona právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov neupravujú postup správnych orgánov pri postihu za súbeh deliktov. Správny orgán uvádza že v predmetnej veci sa jedná o vec správneho trestania. Právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov neupravujú postup správnych orgánov pri postihu za súbeh viacerých deliktov. Z judikatúry správnych súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8Sžo/40/2012 zo dňa 22.08.2013, rozsudok Najvyššieho súdu č. 8 Sžo 28/2007 zo dňa 06.03.2008) vyplýva, že pri súbehu viacerých správnych deliktov je nedostatok špeciálnej úpravy potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je obsahovo najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (per analogiam legis). Pre oblasť správneho trestania, ustanovenie upravujúce konkurenciu správnych deliktov obsahuje zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý v ustanovení § 12 ods. 2 upravuje, že za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnutelný (teda prísnejší trest pohlcuje miernejší). Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté sankciou určenou pre najťažší z nich. Pri rovnakých sadzbách pokút správny orgán uloží sankciu podľa sadzby za ktorýkoľvek z týchto deliktov s ohľadom na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem, proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená.

Vzhľadom na uvedené teda bola v danom prípade pokuta, v súlade s absorpčnou zásadou, uložená podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Správny orgán pri zvažovaní výšky pokuty a jej následnom určení okrem zákonných predpokladov uvedených v ustanovení § 10 ods. 7 zákona o ochrane nefajčiarov a v § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, prihliadal i na charakter sankcie ako takej, ktorou je jej najmä preventívna ako aj represívna funkcia. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu, jej výška musí byť stanovená tak, aby sa sankcionovaná osoba vyvarovala do budúcnosti porušeniu zákonných ustanovení.

Uložená pokuta musí plniť taktiež preventívnu úlohu, najmä vo vzťahu k ostatným nositeľom totožných zákonných povinností (generálne pôsobenie), ktorých musí mať silu odradiť od protiprávneho postupu, t.j. od ohrozovania zdravia osôb mladších ako 18 rokov predajom cigariet a tabakových výrobkov týmto osobám ako aj povinnosti nevydaniu dokladu o kúpe výrobkov.

Správny orgán pri určovaní pokuty postupoval v súlade so zákonom č. 71/1967 o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) a síce s ustanovením § 3 ods. 5 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely a teda sú povinné objektívne podobné prípady rozhodovať zhodne. Správny orgán má za to, že pokuta uložená účastníkovi konania, nevykazuje neodôvodnené rozdiely s prípadmi iných podnikateľských subjektov za obdobné porušenie zákona, je uložená odôvodnene, v adekvátnej výške a voči účastníkovi konania tak plní represívnu ako aj preventívnu funkciu, aby sa opakovaným porušeniam vyhol do budúcnosti. Správny orgán vzal do úvahy tú skutočnosť, že uvedený protiprávny stav vznikol v dôsledku konania zo strany účastníka konania. Hodnotenie úmyslu vzhľadom na objektívnu zodpovednosť nemá právny význam.

Stanovenie pokút za správne delikty podlieha uváženiu orgánu dohľadu (diskrečná právomoc), v ktorom orgán dohľadu v rámci zákonom dovoleného rozhodovacieho procesu v stanovených limitoch uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie. Výšku postihu je v rámci administratívneho trestania nutné diferencovať a individualizovať, majúci na zreteli základné

funkcie ukladania sankcií - individuálnu a generálnu prevenciu, a represiu. Napriek tomu, že pokuta má byť citel'ná v majetkovej sfére účastníka konania, nakoľko má pôsobiť aj ako trest (represia) za spáchanie správnych deliktov, nemá byť pre účastníka konania likvidačná, a preto bol postih uložený v primeranej výške, v zákonom stanovenej sadzby, zodpovedajúcej zistenému protiprávnemu stavu a charakteru porušenia zákona.

Predaj tabakového výrobku osobám mladším ako 18 rokov je závažným porušením povinností, pretože je všeobecne známe, že závislosť vzniká už v mladom veku, a tým ľahšie závislosť na fajčení, na čo musel správny orgán pri určení výšky pokuty reflektovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Inšpektorátu SOI so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, Ústrednému Inšpektorátu SOI so sídlom v Bratislave. V prípade, že uložená pokuta nebude v stanovenej lehote zaplatená ani podané odvolanie, bude jej plnenie vymáhané v zmysle príslušných právnych predpisov. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.